TIESAS SPRIEDUMS (desmitā palāta)

2020. gada 28. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2006/126/EK – 2. panta 1. punkts un 11. panta 4. punkts – Vadītāja apliecība – Savstarpēja atzīšana – Atzīšanas pienākuma apjoms – Apmainītās vadītāja apliecības – Apmaiņa, kas veikta brīdī, kad vadītāja tiesības to izsniedzēja dalībvalsts ir atņēmusi – Krāpšana – Atteikums atzīt apmaiņā izdoto vadītāja apliecību

Lietā C-112/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgericht Aachen* (Āhenes Administratīvā tiesa, Vācija) iesniedza ar 2019. gada 4. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 12. februārī, tiesvedībā

Marvin M.

pret

Kreis Heinsberg,

TIESA (desmitā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents) un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*],

ģenerāladvokāte: E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs: Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– M. M. vārdā – *H. D. Gebauer*, *Rechtsanwalt*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *W. Mölls* un *N. Yerrell*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/126/EK (2006. gada 20. decembris) par vadītāju apliecībām (OV 2006, L 403, 18. lpp.) 2. panta 1. punktu un 11. panta 1. un 4. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Marvin M.* un *Kreis Heinsberg* (Heinsbergas apriņķis, Vācija) jautājumā par šī pēdējā lēmumu atteikt atzīt M. M. autovadītāja apliecību, ko izsniegušas Nīderlandes iestādes.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2006/126 2. un 8. apsvērumā ir noteikts:

"(2) Noteikumi par vadītāju apliecībām ir būtiski kopējās transporta politikas elementi, kas palīdz uzlabot ceļu satiksmes drošību un atvieglina tādu personu brīvu pārvietošanos, kuras apmetas uz dzīvi dalībvalstī, kas nav tā pati, kurā izsniegta vadītāja apliecība. Ņemot vērā to, cik svarīgi ir individuāli transportlīdzekļi, tas, ka personai ir vadītāja apliecība, ko pienācīgi atzinusi uzņēmēja dalībvalsts, veicina pārvietošanās un uzņēmējdarbības brīvību. [...]

[..]

(8) Ceļu satiksmes drošības dēļ būtu jāparedz minimālās prasības, lai varētu saņemt vadītāja apliecību. Ir jāsaskaņo standarti braukšanas eksāmeniem un vadītāju apliecību izsniegšanai. Lai to varētu izdarīt, būtu jādefinē attiecīgās zināšanas, braukšanas prasmes un stils; lai varētu vadīt mehāniskus transportlīdzekļus, uz tiem būtu jābalsta braukšanas eksāmens, un no jauna jādefinē minimālie fiziskas un garīgas piemērotības standarti, kam jābūt ievērotiem, lai varētu vadīt šādus transportlīdzekļus."

4 Minētās direktīvas 1. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis saskaņā ar šo direktīvu ievieš tādu attiecīgas valsts vadītāja apliecību, kam pamatā ir I pielikumā aprakstītais Kopienas paraugs. Emblēma Kopienas parauga vadītāja apliecības pirmajā pusē satur vadītāja apliecību izdevušās dalībvalsts atšķirības zīmi."

5 Šīs pašas direktīvas 2. panta "Savstarpēja atzīšana" 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstu izsniegtas vadītāju apliecības ir savstarpēji atzītas."

6 Direktīvas 2006/126 7. panta 1. punktā ir definēti vadītāja apliecību izdošanas nosacījumi saistībā ar braukšanas prasmi un ar pretendentu dzīvesvietu dalībvalstī, kura izsniedz vadītāja apliecību.

7 Atbilstoši Direktīvas 2006/126 11. pantam:

"1. Ja dalībvalsts izsniegtas derīgas iekšzemes vadītāja apliecības turētājs pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu citā dalībvalstī, viņš var lūgt savu vadītāja apliecību apmainīt pret līdzvērtīgu vadītāja apliecību. Dalībvalsts, kas veic apmaiņu, pārbauda, kādai kategorijai iesniegtā vadītāja apliecība joprojām ir faktiski derīga.

2. Ievērojot krimināltiesību aktu un policijas tiesību aktu teritoriālo principu, dalībvalsts, kurā personai ir pastāvīga dzīvesvieta, uz citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības turētāju var attiecināt savus valsts noteikumus par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanu, pārtraukšanu, atņemšanu vai anulēšanu un vajadzības gadījumā šai nolūkā apmainīt vadītāja apliecību.

3. Dalībvalsts, kas veic apmaiņu, veco vadītāja apliecību nosūta atpakaļ to izdevušās dalībvalsts iestādēm, un paskaidro savas rīcības iemeslus.

4. Dalībvalsts atsakās izsniegt vadītāja apliecību pretendentam, kura vadītāja apliecība citā dalībvalstī ir ierobežota, atņemta uz laiku [aizturēta] vai atņemta pavisam.

Dalībvalsts atsakās atzīt jebkuras vadītāja apliecības derīgumu, ko izdevusi kāda cita dalībvalsts personai, kuras vadītāja apliecība izdevējas valsts teritorijā ir ierobežota, atņemta uz laiku [aizturēta] vai atņemta pavisam.

[..]"

8 Direktīvas 2006/126 15. pantā, reakcijā, kas bija spēkā faktu laikā pamatlietā, bija paredzēts:

"Dalībvalstis palīdz cita citai īstenot šo direktīvu un apmainās ar informāciju par vadītāju apliecībām, ko tās ir izdevušas, apmainījušas, aizvietojušas, atjaunojušas vai atņēmušas. Tās izmanto šajos nolūkos izveidoto ES vadītāju apliecību tīklu, kad tas sāk darboties."

Vācijas tiesības

9 Saskaņā ar *Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr* (Noteikumi par atļauju personām piedalīties ceļu satiksmē), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietā, 29. panta 1. punktu:

"1. Ārvalstī piešķirtu vadīšanas tiesību īpašnieks atbilstoši savām tiesībām drīkst vadīt mehānisko transportlīdzekli Vācijā, ja viņam Vācijā nav pastāvīgās dzīvesvietas saskaņā ar 7. pantu."

10 Šo noteikumu 29. panta 3. punktā ir noteikts:

"Atļauja saskaņā ar 1. punktu nav piemērojamas personām, kurām ir ārvalstīs piešķirtas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības,

[..]

3. kurām vadītāja tiesības tika atsauktas Vācijā vai nu ar pagaidu vai galīgu tiesas lēmumu, vai ar administratīvu lēmumu, kas ir izpildāms nekavējoties, vai kas ir galīgs,

[..]

Pirmajā teikumā minētajos gadījumos kompetentā iestāde var pieņemt aktu, kurā konstatē atļaujas neesamību."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

11 Vācijas iestādes 2008. gada 3. jūlijā izsniedza M. M. vadītāja apliecību AM un B kategorijas transportlīdzekļiem, kā arī 2015. gada 1. jūlijā – kategorijai T.

12 2016. gada 9. jūnijā veiktajā pārbaudē tika konstatēts, ka M. M. braucis narkotisko vielu reibuma stāvoklī. 2016. gada 20. septembrī viņš tika informēts par Vācijas kompetento iestāžu nodomu atsaukt viņa vadītāja tiesības.

13 Vispirms 2016. gada 29. septembrī norādījis minētajām iestādēm, ka viņa dzīvesvieta vairs nav Vācijā, M. M. 2016. gada 13. oktobrī deklarēja savu dzīvesvietu Nīderlandē, kurš viņš 2016. gada 1. novembrī lūdza apmainīt viņa Vācijas vadītāja apliecību pret Nīderlandes vadītāja apliecību.

14 Ar 2016. gada 9. novembra spriedumu, kas ir izpildāms nekavējoties un kas M. M. tika paziņots 2016. gada 12. novembrī, *Kreis Heinsberg* (Heinsbergas apriņķis) atņēma ieinteresētajai personai vadītāja tiesības un izdeva rīkojumu viņam nekavējoties atdot atpakaļ savu vadītāja apliecību.

15 Pēc tam, kad 2016. gada 14. novembrī tās konstatēja M. M. vadītāja apliecības tiesību spēkā esamību atbilstoši datiem, kas ietverti Eiropas Savienības vadītāju apliecību tīkla datubāzē (*RESPER*), par vadītāja apliecību apmaiņu atbildīgās Nīderlandes iestādes 2016. gada 17. novembrī izdeva M. M. Nīderlandes vadītāja apliecību, to apmainot pret viņa Vācijas vadītāja apliecību. Šī apmaiņa tika paziņota *Kreis Heinsberg* (Heinsbergas apriņķis) ar 2016. gada 5. decembra vēstuli, kurai bija pievienota M. M. Vācijas vadītāja apliecība.

16 Tā kā *Kreis Heinsberg* (Heinsbergas apriņķis) informēja Nīderlandes iestādes par M. M. vadītāja tiesību atņemšanu, pēdējās minētās 2017. gada 4. janvārī viņam darīja zināmu, ka pēc saņemtā pieteikuma šajā ziņā tās nolēmušas saglabāt M. M. vadītāja apliecības ierakstu tādēļ, ka apmaiņas lūguma iesniegšanas dienā minētajā datubāzē nebija nekādu piezīmju par ieinteresētās personas vadītāja tiesību ierobežojumu.

17 2017. gada 17. janvārī policijas dienesti, veicot ceļu satiksmes pārbaudi Vācijā, norādīja, ka M. M. neesot šīs dalībvalsts teritorijā derīgu vadītāja tiesību.

18 Ar 2017. gada 5. septembra lēmumu *Kreis Heinsberg* (Heinsbergas apriņķis) konstatēja, ka M. M. Nīderlandē izsniegtās vadītāja tiesības neļāva viņam vadīt transportlīdzekļus Vācijā.

19 M. M. apstrīdēja šo lēmumu *Verwaltungsgericht Aachen* (Āhenes administratīvā tiesa, Vācija).

20 Šī tiesa uzskata, ka pirmās vadītāja apliecības apmaiņas rezultātā izdotā vadītāja apliecība Vācijas iestādēm ir obligāti jāatzīst tāpat, kā notiek vadītāja apliecības, kura tiek izdota pēc transportlīdzekļa vadītprasmes kontroles pārbaudījumu nokārtošanas, atzīšana. Tomēr tā sliecas uzskatīt, ka, ievērojot ceļu satiksmes drošības un ceļu izmantotāju dzīvības aizsardzības mērķus, dalībvalsts var atbilstoši Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punktam atteikties atzīt apmainīto vadītāja apliecību, ja apmaiņa notikusi pēc tam, kad vadītāja apliecības izdevēja dalībvalsts ir atņēmusi vadītāja tiesības.

21 Gadījumā, ja tiktu uzskatīts, ka Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkts nav piemērojams, iesniedzējtiesa jautā, vai atkāpe no savstarpējās atzīšanas principa ir atļauta, ja dalībvalsts, kuras teritorijā rodas jautājums par vadītāja apliecības atzīšanu, uz neapstrīdamas informācijas pamata var pierādīt, ka materiālā atļauja vadīt [transportlīdzekli] vairs nepastāvēja šo vadītāja tiesību apmaiņas brīdī.

22 Šajos apstākļos *Verwaltungsgericht Aachen* (Āhenes administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīvas [2006/126] 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka vadītāja apliecība, tostarp tajā fiksētās atļaujas vadīt transportlīdzekļus, dalībvalstīm ir strikti jāatzīst tad, ja attiecīgā dokumenta izsniegšana ir balstīta uz vadītāja apliecības apmaiņu atbilstoši Direktīvas [2006/126] 11. panta 1. punktam?

2) Ja uz pirmo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši, vai dalībvalsts var atteikties atzīt apmainīto vadītāja apliecību atbilstoši Direktīvas [2006/126] 11. panta 4. punkta otrajai daļai, ja apmaiņu veikusī valsts ir to izdarījusi brīdī, kad dalībvalsts, kura ir piešķīrusi tiesības vadīt transportlīdzekļus, šīs tiesības jau bija atņēmusi?

3) Ja uz otro jautājumu ir jāatbild noliedzoši un ja pastāv atzīšanas pienākums, vai dalībvalsts var atteikties atzīt apmainīto vadītāja apliecību katrā ziņā tad, ja dalībvalsts, kuras teritorijā rodas jautājums par minētā dokumenta atzīšanu, balstoties uz "neapstrīdamu informāciju", var konstatēt, ka materiālā atļauja vadīt [transportlīdzekli] vairs nepastāvēja šo vadītāja apliecības apmaiņas brīdī?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

23 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka savstarpējā atzīšana bez jebkādām formalitātēm, kas tajā paredzētas, ir piemērojama vadītāja apliecībai, kura izsniegta pēc tās apmaiņas atbilstoši šīs direktīvas 11. panta 1. punktam.

24 Jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punktu "dalībvalstu izsniegtas vadītāju apliecības ir savstarpēji atzītas".

25 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru minētajā tiesību normā ir paredzēts bez jebkādām formalitātēm savstarpēji atzīt dalībvalstīs izdotas vadītāju apliecības (spriedums, 2017. gada 26. oktobris, I, C-195/16, EU:C:2017:815, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Tā kā minētā norma nenošķir atkarībā no vadītāja apliecības izsniegšanas veida, proti, pēc Direktīvas 2006/126 7. pantā paredzēto pārbaudījumu nokārtošanas vai pēc apmaiņas atbilstoši šīs direktīvas 11. panta 1. punktam, savstarpējas atzīšanas princips ir jāievēro arī attiecībā uz vadītāja apliecībām, kas izdotas šādas apmaiņas rezultātā, ievērojot minētajā direktīvā paredzētos izņēmumus.

27 Ņemot vērā iepriekš norādītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka savstarpējā atzīšana bez jebkādām formalitātēm, kas tajā paredzētas, ir piemērojama vadītāja apliecībai, kura tikusi izsniegta pēc tās apmaiņas atbilstoši šīs direktīvas 11. panta 1. punktam, ievērojot minētajā direktīvā paredzētos izņēmumus.

Par otro un trešo jautājumu

28 Ar savu otro un trešo jautājumu, kas jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj dalībvalstij atteikties atzīt vadītāja apliecību, kas ir izdota apmaiņas rezultātā atbilstoši šīs direktīvas 11. panta 1. punktam, tādēļ ka šī dalībvalsts pirms šādas apmaiņas ir atņēmusi atļauju apmainītās vadītāja apliecības īpašniekam.

29 Šos jautājumus iesniedzējtiesa uzdeva saistībā ar situāciju, kurā, pirmkārt, M. M. – pirms viņam Nīderlandes iestādes izdeva vadītāja apliecību saskaņā ar Direktīvas 2006/126 11. panta 1. punktā paredzēto apmaiņas procedūru – izdarīja pārkāpumu Vācijā, par ko tika piemērota viņa vadītāja tiesību atņemšana, bet Vācijas iestādēm vadītāja apliecība netika atdota atpakaļ, un, otrkārt, Nīderlandes iestādes, kas tika informētas par šo atņemšanas pasākumu pēc tam, kad tās bija izdevušas jaunu vadītāja apliecību, atstāja spēkā M. M. izsniegto apliecību.

30 Saskaņā ar Direktīvas 2006/126 11. panta 1. punktu, ja dalībvalsts izsniegtas derīgas iekšzemes vadītāja apliecības turētājs pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu citā dalībvalstī, viņš var lūgt savu vadītāja apliecību apmainīt pret līdzvērtīgu vadītāja apliecību.

31 Atbilstoši šim noteikumam šajā ziņā dalībvalsts, kas veic apmaiņu, pārbauda, kādai kategorijai iesniegtā vadītāja apliecība joprojām ir faktiski derīga. Šajā nolūkā minētās direktīvas 15. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis savstarpēji sniedz palīdzību un apmainās ar informāciju par to izsniegtajām, apmainītajām, aizstātām, atjaunotajām vai atceltajām vadītāja apliecībām un šai ziņā izmanto Eiropas Savienības vadītāju apliecību tīklu.

32 Šajā lietā, kā ir jau atgādināts šī sprieduma 15. punktā, Nīderlandes iestādes 2016. gada 14. novembrī pārbaudīja M. M. vadītāja apliecības spēkā esamību Eiropas Savienības vadītāju apliecību tīkla datubāzē un 2016. gada 17. novembrī izsniedza M. M. jaunu vadītāja apliecību.

33 Līdz ar to, kā izriet arī no atbildes uz pirmo jautājumu, savstarpējā atzīšana bez jebkādām formalitātēm, kas paredzēta Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punktā, ir piemērojama dalībvalsts izdotai vadītāja apliecībai pēc tās apmaiņas saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, un citas dalībvalstis principā nevar pārbaudīt šajā direktīvā paredzēto izdošanas nosacījumu ievērošanu. Proti, vadītāja apliecības, ko izdevusi dalībvalsts, turēšana ir uzskatāma par pierādījumu, ka šīs apliecības turētājs ir izpildījis šos nosacījumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 23. aprīlis, *Aykul*, C-260/13, EU:C:2015:257, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Protams, Tiesa uzskatīja, ka gadījumā, kad ir iespējams konstatēt – nevis atkarībā no uzņemošās dalībvalsts sniegtās informācijas, bet gan saskaņā ar pašā vadītāja apliecībā izdarītajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamu izdevējas dalībvalsts informāciju –, ka viens no izsniegšanas nosacījumiem, kas paredzēti Direktīvā 2006/126, nebija izpildīts, uzņemošā dalībvalsts, kuras teritorijā šīs apliecības turētājam ir tikusi atņemta viņa iepriekšējā vadītāja apliecība, var atteikties atzīt vadītāja apliecību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 26. jūnijs, *Zerche* u.c., no C-334/06 līdz C-336/06, EU:C:2008:367, 69. un 70. punkts, kā arī 2008. gada 26. jūnijs, *Wiedemann* un *Funk*, C-329/06 un C-343/06, EU:C:2008:366, 72. punkts).

35 Tomēr šajā lietā, kā norāda arī Eiropas Komisija, apstāklis, ka Vācijas iestādes jau bija atņēmušas M. M. atļauju vadīt transportlīdzekli brīdī, kad Nīderlandes iestādes apmainīja vadītāja apliecību, neizriet nedz no pašas vadītāja apliecības, nedz no citas informācijas, ko sniegusi izsniedzēja dalībvalsts.

36 Saskaņā ar Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrās daļas formulējumu "dalībvalsts atsakās atzīt jebkuras vadītāja apliecības derīgumu, ko izdevusi kāda cita dalībvalsts personai, kuras vadītāja apliecība pirmās minētās dalībvalsts teritorijā ir ierobežota, atņemta uz laiku vai atņemta pavisam".

37 No vārdkopas "atsakās atzīt" izriet, ka šajā noteikumā ir paredzētas nevis tiesības, bet pienākums (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 26. aprīlis, *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2012:240, 53. punkts, un 2015. gada 21. maijs, *Wittmann*, C-339/14, EU:C:2015:333, 24. punkts).

38 Tiesa ir nospriedusi, ka šīs tiesību normas formulējums ļauj ikvienai dalībvalstij, nevis tikai parastās dzīvesvietas dalībvalstij, atteikties atzīt citas dalībvalsts izsniegtas vadītāja apliecības derīgumu (spriedums, 2015. gada 23. aprīlis, *Aykul*, C-260/13, EU:C:2015:257, 55. punkts).

39 Precīzāk – Tiesa ir uzskatījusi, ka Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrā daļa atļauj dalībvalstij, kas nav pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts, ievērojot savus tiesību aktus un ņemot vērā tās teritorijā īstenoto citā dalībvalstī iepriekš iegūtas vadītāja apliecības turētāja prettiesisko rīcību, veikt pasākumus, kuru piemērojamība ir ierobežota ar šo teritoriju un kuru sekas izpaužas tikai kā atteikums tajā atzīt šīs apliecības derīgumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 23. aprīlis, *Aykul*, C-260/13, EU:C:2015:257, 60. punkts).

40 Šajā ziņā Tiesa precizēja, ka Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrā daļa attiecas uz pasākumiem, kas ir veikti saskaņā ar kādas dalībvalsts krimināltiesību aktiem un policijas tiesību aktiem un kas ietekmē citas dalībvalsts izsniegtas vadītāja apliecības derīgumu šīs dalībvalsts teritorijā (spriedums, 2015. gada 23. aprīlis, *Aykul*, C-260/13, EU:C:2015:257, 61. punkts).

41 Turklāt Tiesa jau ir nospriedusi, ka pienākuma noteikšana dalībvalstij atzīt kādai personai citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības derīgumu, lai gan pirmajā valstī personai par faktiem, kas notika, pirms otrā valsts izdeva minēto apliecību, ir piespriests vadītāja apliecības saņemšanas aizliegums, mudinātu pārkāpumu izdarītājus, kuri sodāmi ar apliecības atņemšanu, ierasties citā dalībvalstī, lai saņemtu jaunu vadītāja apliecību un tādējādi izvairītos no administratīvām sekām vai krimināls oda par minētajiem pārkāpumiem, un tas pilnībā grautu paļāvību, uz ko ir pamatota vadītāja apliecību savstarpējas atzīšanas sistēma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 21. maijs, *Wittmann*, C-339/14, EU:C:2015:333, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

42 Šie apsvērumi ir spēkā arī tad, ja vadītāja apliecība ir izsniegta apmaiņas ietvaros atbilstoši Direktīvas 2006/126 11. panta 1. punktam. Atteikums atzīt šādas apmaiņas rezultātā iegūtu vadītāja apliecību šajā gadījumā atbilst Savienības vispārējo interešu mērķim uzlabot ceļu satiksmes drošību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 22. maijs, *Glatzel*, C-356/12, EU:C:2014:350, 51. punkts un tajā minētā judikatūra), kas ir arī Direktīvas 2006/126 nolūks atbilstoši tās 2. apsvērumam (spriedums, 2017. gada 26. oktobris, I, C-195/16, EU:C:2017:815, 51. punkts).

43 Tomēr no Tiesas judikatūras izriet, ka dalībvalsts nevar atsaukties uz Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otro daļu, lai bez ierobežojumiem laikā atteiktos atzīt citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības derīgumu, ja šīs apliecības turētājam pirmās dalībvalsts teritorijā ir ticis piemērots ierobežojošs pasākums (spriedums, 2015. gada 23. aprīlis, *Aykul*, C-260/13, EU:C:2015:257, 76. punkts un tajā minētā judikatūra).

44 Kas attiecas uz šāda pasākuma turpināšanu, Tiesa ir nolēmusi, ka dalībvalsts, kas šādā situācijā atsakās atzīt vadītāja apliecības derīgumu, ir tiesīga izvirzīt nosacījumus, kas šīs vadītāja apliecības turētājam ir jāizpilda, lai atgūtu tiesības vadīt transportlīdzekli tās teritorijā. Tā norādīja, ka iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai attiecīgā dalībvalsts, piemērojot savas tiesību normas, patiesībā nav bez ierobežojumiem laikā iebildusi pret citas dalībvalsts izsniegtas vadītāja apliecības atzīšanu, un ka šajā nolūkā tai ir jāpārbauda, vai pirmās dalībvalsts tiesību aktos paredzētie nosacījumi saskaņā ar samērīguma principu nepārsniedz to, kas ir piemērots un vajadzīgs, lai sasniegtu ar Direktīvu 2006/126 izvirzīto mērķi uzlabot satiksmes drošību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 23. aprīlis, *Aykul*, C-260/13, EU:C:2015:257, 84. punkts).

45 Tādējādi ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru attiecīgā persona nevar krāpnieciski vai ļaunprātīgi atsaukties uz Savienības tiesību normu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 21. februāris, *Halifax* u.c., C-255/02, EU:C:2006:121, 68. punkts, kā arī 2019. gada 16. oktobris, *Glencore Agriculture Hungary*, C-189/18, EU:C:2019:861, 34. punkts).

46 Šajā judikatūrā paustais tiesību krāpnieciskas un ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma princips ir Savienības tiesību vispārējs princips, kurš ieinteresētajām personām ir jāievēro. Proti, Savienības regulējuma piemērošanu nevar paplašināt līdz tam, ka tiek ietverti darījumi, kas ir veikti nolūkā krāpniecisko vai ļaunprātīgi gūt labumu no Savienības tiesībās paredzētajām priekšrocībām (spriedums, 2018. gada 6. februāris, *Altun* u.c., C-359/16, EU:C:2018:63, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

47 It īpaši krāpšanas konstatēšana ir balstīta uz tādu netiešo pierādījumu kopumu, kuri apliecina, ka ir izpildīts viens objektīvs un viens subjektīvs elements. Tādējādi, runājot par pamatlietas apstākļiem, pirmkārt, objektīvo elementu veido tas, ka nav izpildīti Direktīvas 2006/126 11. panta 1. punktā paredzētie vadītāja apliecības apmaiņas nosacījumi. Otrkārt, subjektīvo elementu veido ieinteresētās

personas nodoms apiet nosacījumus vai izvairīties no nosacījumiem, kas tiek prasīti šādai apmaiņai, lai saņemtu ar to saistīto priekšrocību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 6. februāris, *Altun* u.c., C-359/16, EU:C:2018:63, 50.–52. punkts).

48 No tā izriet, ka gadījumā, ja izrādās, ka persona ir krāpnieciski ieguvusi vadītāja apliecību, veicot tās apmaiņu atbilstoši Direktīvas 2006/126 11. panta 1. punktam, tā nevienā brīdī nevar pretendēt uz šādi iegūtās vadītāja apliecības atzīšanu dalībvalstī.

49 Šajā gadījumā saskaņā ar iesniedzējtiesas aprakstītajiem faktiem, kas atgādināti šī sprieduma 12.–15. punktā, M. M. 2016. gada 20. septembrī tika informēts par Vācijas iestāžu nodomu atņemt viņam transportlīdzekļa vadīšanas tiesības. Pēc šī paziņojuma M. M. darīja zināmu, ka atstāj Vācijas teritoriju, un 2016. gada 13. oktobrī deklarēja dzīvesvietu Nīderlandē, kur viņš 2016. gada 1. novembrī lūdza apmainīt savu Vācijas vadītāja apliecību pret Nīderlandes vadītāja apliecību, kas viņam tika izsniegta 2016. gada 17. novembrī.

50 No šīs informācijas, kā arī no rakstveida atbildēm, ko Vācijas un Nīderlandes valdības sniedza uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, izriet, ka M. M. Nīderlandes iestādēs notiekošajā procedūrā nebija ziņojis par Vācijas iestāžu nodomu atņemt viņam vadītāja apliecību, kas viņam tomēr bija zināms, un ka ieinteresētā persona vēlāk neinformēja Nīderlandes iestādes par to, ka lēmums par vadītāja apliecības atņemšanu viņam tika paziņots 2016. gada 12. novembrī, lai gan pēdējās minētās iestādes vēl nebija pieņēmušas lēmumu par ieinteresētās personas lūgumu apmainīt vadītāja apliecību.

51 Iesniedzējtiesai pēc iepriekšējā punktā minētās informācijas pārbaudes ir jāizvērtē, vai M. M. darbības jaunas vadītāja apliecības iegūšanai, apmainot savu vadītāja apliecību atbilstoši Direktīvas 2006/126 11. panta 1. punktam, laikposmā no ceļu satiksmes pārbaudes, kas attiecībā uz viņu tika veikta 2016. gada 9. jūnijā, līdz jaunas vadītāja apliecības izdošanai 2016. gada 17. novembrī, ir ļaunprātīga vai krāpnieciska rīcība. Ja tas tā ir, jāuzskata, ka lēmums atteikties atzīt vadītāja apliecību ir galīgs.

52 Šādos apstākļos uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā ļauj dalībvalstij atteikties atzīt vadītāja apliecību, kura ir tikusi apmainīta saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, pamatojoties uz to, ka šī dalībvalsts pirms šīs apmaiņas ir atņēmusi vadītāja apliecību šīs apliecības turētājam.

Par tiesāšanās izdevumiem

53 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (desmitā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Direktīvas 2006/126/EK par vadītāju apliecībām 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka savstarpējā atzīšana bez jebkādām formalitātēm, kas tajā paredzētas, ir piemērojama vadītāja apliecībai, kura tikusi izsniegta pēc tās apmaiņas atbilstoši šīs direktīvas 11. panta 1. punktam, ievērojot minētajā direktīvā paredzētos izņēmumus.**

2) **Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā ļauj dalībvalstij atteikties atzīt vadītāja apliecību, kura ir tikusi apmainīta saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu, pamatojoties uz to, ka šī dalībvalsts pirms šīs apmaiņas ir atņēmusi vadītāja apliecību šīs apliecības turētājam.**

[Paraksti]